

Ο. ΛΕΩΦ. ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΛΑΩΝΟΣ.

τε νεταρτσιδημικόν δοτε νοτίας τοποθέτησιν παραγόντος (νοιτώφιν γραμμάτων) κατατάξειν κατανομήν για την αρχικήν κατανομήν στην οποίαν τοποθετεῖται η μετατάξη.

Κατά τὴν τελευταίαν συνεδρίαν (16]28 δεπτεμβρίου) τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων, διγραμματεὺς αὐτῆς ἀνέγνω ἐνδιαθέουσαν ἐπιστολὴν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθηναῖς γαλλικῆς ἀρχ. σχολῆς κ. Homolle, ἵνα καὶ παρατιθέμεθα δῶς, ὡς περιγράψουσαν ἐν ἄλλοις καὶ τὰς νέας ἐν Δελφοῖς ἀνακαλυψθείσας μουσικὰς ἐπιγραφάς. Μετά τίνα προκαταρκτικὰ ὁ κύριος Homolle γράψει :

Αἱ δύο ἐπιγραφαὶ ἀντεγράφουσαν κατ' ἀρχάς, καθόδον τὰ τεμάχια ἔκποντο ἐκ τῆς γῆς, ὑπὸ τοῦ κ. Bousquet, μέλους τῆς σχολῆς, εἴτα δὲ ἐπειθεωρούσαν αὐτά, οὕτω δὲ ἐπείσθην περὶ τῆς ἀκριβείας τῆς ἀντιγραφῆς, ἀναδυνέστηνα δὲ τὴν πλάκα, προσεγγίζων τὰ τμῆματα καὶ τοποθετῶν ἔκαστον τούτων εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν.

Ἡ μουσικὴ ἐπιγραφὴ προέρχεται ἐκ τοῦ Θησαυροῦ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ὁ ὑμνος, οὗτος τὸ ἀντιγραφὸν ἀπεστείλαμεν τὸ παρελθόν ἔτος τῷ κ. Weil, καὶ ὅπερ οὔτος ἀναδυνέστηνε τῇ συμπράξει τοῦ κ. Th. Reinach. Διαφέρει ὅμως τοῦ ὕμνου ἐκείνου κατὰ τὸ ἔξις, ὅτι φέρει τὰ φθογγόσημα τῶν μούσικῶν ὁργάνων. Εἶναι κεχαραγμένος ἐπὶ δύο στηλῶν, ἐπὶ πλακός μαρμαρίνης, ἔχοντος ὅψος 61 ἑκατοστομέτρων καὶ πλάτους 80 καὶ πλάνου. Ἡ τοιαύτη διάταξις κατὰ πολὺ μειοῖ τὴν σπουδαιότητα τῶν χαρμάτων,

καὶ τῇ δραστηριότητι, ἐπινεύσει καὶ ἀρωγῇ τῆς A.A.M. τοῦ Σουλτάνου, ὃφελεται τοῦ συμπαθεῦς διευθυντοῦ αὐτοῦ Ἐξ. Χαμδῆ βέη, πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἀγνοοῦσιν ἐτὶ αὐτό, καίτοι ἡδύναντο καλλισταχάριν ἀναψυχῆς καὶ περιπάτου νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Τσιλῆ κιόσκ, θαυμάσιστος δὲ ἄμα λαμπρὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος καὶ μάλιστα τῶν περιφήμους σαρκοφάγους. Οὕτινες καθιστῶσι τὸ μουσεῖον τῶν κυριωτάτων καὶ πλουσιωτάτων τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ καὶ τί δὲν δύναται νὰ ἔσῃ τις ἐν αὐτῷ;

Πλὴν τοῦ μουσείου, πόσοι γινώσκουσι καὶ ἐπεσκέψαντο τὴν ιστορικὴν Μονὴν τῆς Χώρας, τὸ καταστόλιστον διὰ μωσαϊκῶν Καχριέ-τζαμιού, ὅπως θαυμάσωσιν ἔργον βυζαντινῆς τέχνης τέλειον καὶ ἰδωσι πλοῦτον Ψηφιδωτῶν ἐν τοῖς νάρθηξιν αὐτοῦ; Πόσοι τὰ ἄλλα μνημεῖα γινώσκουσι καὶ ἐπεσκέψαντο καὶ περιεργάσθησαν ὅπως δήποτε, δότι οὐδαμῶς λέγομεν ἐμελέτησαν, τῶν τοιούτων ἐπὶ τῶν δακτύλων ἀριθμούμενῶν;

Ἐν Εὐρώπῃ οἱ διευθυνταὶ τῶν σχολῶν καὶ οἱ καθηγηταὶ αὐτῶν παραλαμβάνουσι τοὺς μαθητὰς τῶν ἀνωτέρων τάξεων καὶ σὺν αὐτοῖς ἐπισκέπτονται τὰ ἀρχαῖα καὶ ίστορικὰ μνημεῖα, διδάσκοντες οἱ καθηγηταὶ τοὺς μαθητὰς ἐπαγγεικῶς οὕτως εἰπεῖν. Τίνος ἔνεκα λόγου οἱ διευθυνταὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνωτέρων σχολῶν δὲν παραλαμβάνουσι τοὺς μαθητὰς τῆς ἀνωτέρας τάξεως πῶς σὺν αὐτοῖς ἐπισκέψθωτι τὰ αἰτικαρτοχρικὰ ματιστῶν, ἵνα

περιοριζομένων εἰς ὅλη γράμματα ἐν ἑκάστῃ γραμμῇ. Πρὸς τούτοις οἱ σπουδαιότεροι τῶν χαρμάτων ἐλαττοῦται καὶ διότι συχνάκις ὑπάρχει ὡροχρῆ καὶ τὸ τέλος τῆς γραμμῆς, πρὸς τούτοις δὲ διότι οἱ εἰς στίχους διαιρέσις σημειοῦται οἱ διὰ γραμμῶν οἱ διὰ παραγράφων πιστεύων. Οθενότι οἱ ἀνασύστασις τοῦ κειμένου θὰ πάνυτο νὰ πλησιάσῃ λίγη ἐγγύς τῇ βεβαιότητι.

Ἡ ποίησις, ὡς καὶ η κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος δημιουρθῆσα, δὲν ἔχει μεγάλην πρωτοτυπίαν εἶναι η ἀνάπτυξις θέματος γνωστοῦ, πτοι τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ νήσῳ Δῆλῳ, τῆς εἰς Δελφούς ἐλεύσεως καὶ τῆς κατὰ τοῦ δῆμος νίκης αὐτοῦ· κατὰ τὸν δελφικὸν παράδοσιν ὁ Διόνυσος εἶναι συνεργός τοῦ Ἀπόλλωνος.

Τὸ ἀπόσπασμα καταλήγει διὰ στροφῆς καταλλήλου τῇ περιστάσει, πτοι δεκτεῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὑπὲρ τῶν Ρωμαίων, τοῦθ' ὅπερ εἶναι νέα ἀπόδειξις, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Comte δοθεῖσαν, διτὶ τὸ μνημεῖον δὲν εἶναι τοῦ Γ' αἰώνος, ὡς ἐπίστευσαν οἱ πρῶτοι ἐκδόται, ἀλλὰ τοῦ Β', καὶ δὲ καὶ τοῦ τέλους τοῦ αἰώνος τούτου ἀναμφιβόλως. Ἀλλως τε κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἔχαραχθησαν ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Θησαυροῦ, τῶν Ἀθηναίων αἱ πλείσται τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφῶν.

Ἡ ἀντιγραφὴ τῶν φθογγοθήμων εἶναι δυσχερεῖς ἐνεκα τῆς μεγίστης αὐτῶν πρὸς ἄλληλα δημιούτοπος. Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Bousquet ἀνάγνωσιν ἀνέγνων καὶ ἀντιπαρέβαλον ταῦτα πολλάκις, ἐπλίζω δὲ οὕτι οὕτως ἀπέψυγον, ὡς πάνυμάνην καλλίτερον, τὰ σθάλματα καὶ τὰς συγχύσεις.

Τὰ ἀπόσπασμα εἶναι 11 Α—Κ, ἐν τῷ ἐγκλείστῳ δὲ ἀντιγράφῳ δεικνύεται η κατάταξις αὐτῶν περὶ τὰ δύο κυριώτερα Α καὶ Β, ὃν τὸ μὲν εὐρέθη τὸ ἔτος

λάζωσι γῆστιν ἀρχαιολογικάτων περὶ δὲν ἐν τῷ μαθήματι τῆς ἀρχαιολογίας γίνεται λόγος, μελετήσωσι δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων; Ἀντὶ τῶν συνήθων περιπάτων ὡν ποιοῦνται δύνανται νὰ πράξωσι τοῦτο, ὅπερ, ὡς φρονοῦμεν, καὶ αὐτὸν τὸν διευθυντὴν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου θὰ εὐχαριστήσῃ, διτὶς ἐν τοιαύτη περιπτώσει θὰ παράσχῃ πᾶσαν εὐκολίαν.

Περὶ τὰς βυζαντινὰς μελέτας ὀλίγοι πάνι τῶν παρ' ἡμῖν ἀσχολοῦνται, ἄνελόγως δὲ πολλοὶ ξένοι. Ἡ Μεσαιωνικὴ ἑταῖρεία ἐπανεῖν ἀσχολουμένη περὶ αὐτάς, καίτοι καὶ αὕτη μᾶλλον περὶ τὴν ιστορίαν τῶν κάτω βαπτισθέντων ὑπὸ φίλου ἀνδρὸς γρόνων ἡστολεῖτο, η δὲ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου μᾶλλον ἐκ ξένων συγκροτεῖται. Ἰδού δὲ οἱ Ρώσοι, παρ' οὓς κατὰ τελευταῖα ἔτη μεγάλην καὶ σπουδαιοτάτην ἀνάπτυξιν ἔλαβον αἱ βυζαντιναὶ καὶ ἐκκλησιαστικοῖςτορικαὶ μελέται, σπουδαιότατα δὲ ἐδημοσίευσαν συγγράμματα περὶ αὐτῶν, ὡν ἐν καὶ τὸ περὶ Καχριέ-Τζαμιού σοφὸν σύγγραμμα τοῦ Καντακώφ, ἴδρυσοντιν ἐνταῦθα ἀρχαιολογικὴν σχολήν, καὶ πέμπουσιν ἔνα τῶν μᾶλλον ἐντριβῶν καὶ σοφῶν βυζαντινολόγων ὅπως διευθύνη αὐτήν, ἄνδρα, δὲν ητυχήσαμεν νὰ γνωρίσωμεν κατὰ τὸ 1886 ἐλθόντα ἐνταῦθα ἐπιδεικνύμενον δὲ πᾶσαν προηγμάτων εἰς τὴν μελέτην τῶν βυζαντιακῶν πραγμάτων.

Ἡμεῖς, οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου, θὰ βλέπωμεν τοὺς ἄλλους μελε-

τοῦτο, τὸ δὲ τὸ παρεθόν. Πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἀπευκταίσι εὐέκλειστα ταῦτα ἐν κιβωτίῳ καὶ συνήνωσα διὰ γύψου. Τῷ ἐπιστολῇ μου ἐπισυνάπτεται καὶ φωτογραφικὴ εἰκὼν τῆς πλακός ἀνασυσταθεῖσης.

Τὸ ἀπόσπασμα πλακῆς περιλαμβάνει 42 γραμμάς. Οἱ πατέρες, δοτις ἀνευρέθη παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπὶ μαρμάρου, χρησιμοποιουμένου ἀντὶ πλακός ἐπιστρέψεως, εἶναι μᾶλλον ἐκτεταμένος καὶ ἀρχαιότατος.

Τὸ δυομά τοῦ ποιητοῦ, καταγομένου ἐκ Σκαρθείας τῆς Λοκρίδος, διαβάντες ὑμᾶς δυστυχῶς· ἡ χρονολογία ὅμως δοῖζεται καλῶς ἐκ τοῦ εἰδούς τῆς γραφῆς, οὕτως τοῦ τετάρτου αἰώνος, ἵτι κάλλιον διὰ τοῦ ὄντος τοῦ ἀρχοντος, γνωστοῦ ἐκ παρακειμένων ἐπιγραφῶν ὡς ἀνίκοντος εἰς τὸ 340 π. Χ.

Ἡ ποίησις καταλαμβάνει δύο στήλας ἐκ 49 στίχων, ἑκάστου στίχου περιλαμβάνοντος τούλαχιστον 30 γράμματα. Εἴ τῶν ὅλων στίχων οἱ 18 ἐλειπουσιν ὀλοτελῶς· καθόδον ἀφορᾶ εἰς τὸ ἐπίλοιπον, ἡ συνήθης διατήρησις τῶν δύο ἀκρων στίχων, ὁ σταθερὸς ἀριθμὸς τῶν χραμμάτων, αἱ ἐπωδοί, αἵτινες σημειοῦσι τὸ τέλος ἐκάστου τυμάτως τῆς ποιησεως, θὰ διευκολύνωσι τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δλου ἢ τούλαχιστον θὰ παράσχωσιν αὐτῷ μᾶλλον ἔξησθαλισμένον χαρακτῆρα βεβαιότητος.

Ἐσχάτως πύνονθημεν ὡς πρὸς τὸ ζύτημα τῆς ποιησεως, συνελέξαμεν δὲ ἐμμέτρους ἐπιγραφὰς ικανῶς μακρὰς καὶ ἐνδιαφερούσας, γνωριζούσας ὑμῖν καλλιτεχνήματα, στηθέντα εἰς τιμὴν ιστορικῶν προσώπων.

"Ηδη οὐ' ἀποστείλω εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν Δικαδημίαν νέαν ἐκθεσιν περὶ τῶν ἀνακαλύψεων, ἀναμένω τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ναοῦ

τῶντας τὰ ἡμέτερα καὶ παρ' αὐτῶν θὰ ἀναμένωμεν νὰ μάθωμεν τὰ καθ' ἡμές. Καὶ ὅμως ἡμεῖς ἡδυνάμεθα πολλὰ νὰ πράξωμεν, ἡδυνάμεθα νὰ φανῆμεν ὀφέλιμοι τῇ ἐπιστήμῃ, ἐνῷ ἂλλο τι εἶνε ἀδύνατον, διότι ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχουμεν, δυνάμεθα δημος; νὰ ποιήσωμεν ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις, νὰ μελετήσωμεν τὴν τοπογραφίαν τοῦ τόπου, ἥτις τοσαῦτα τὰ σκοτεινὰ παρουσιάζει. Καὶ ὁ ὑρισμὸς μιᾶς θέσεως, καὶ ἡ ἔξηγησις χωρίου συγγραφέως βιζαντινοῦ δύνκτα μέγαν νὰ προσενέγκῃ λίθον εἰς τὸ σικελικόν τῆς ιστορίας καὶ τῆς ἀρχαιολογίας τοῦ τόπου.

Μελετήσωμεν ἡμεῖς τὸν ἡμέτερον τόπον, φανῆμεν τούλαχιστον δὲ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τι, αὐτῆσιν τὴν φάλαγγα τῶν φιλοτίμως ἔργαζομένων, Ισχυροποιήσωμεν αὐτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν καὶ ταῦτα, δις ἀπωλέσαμεν πλεῖστα ἄλλα.

* * *

Γράφουσιν ἐξ Ἰταλίας ὅτι προσεγγῶς ἐκτελεῖται ἐν Ἀθέρσῃ messe τις τοῦ Bellini, ἥτις ἐφύλασσετο μετὰ πολλῆς τῆς εὑλαβείας ἀπὸ πολλοῦ ὑπό τινος ἱερέως τῆς πλέων ταύτης ἐμμανοῦς φίλου τῆς θρησκευτικῆς μουσικῆς. Η ἐκτέλεσις

εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ διαγράψω τὸ σχέδιον αὐτοῦ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Tournoure, ἀρχιτέκτονος τῶν ἀνασκαφῶν. Εὔτυχη ἐμαυτὸν λογιζομαι ἀναγγέλλων ὑμῖν ἀπὸ τοῦδε ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐξακολουθεῖ ἀνταποκρινομένη εἰς τὰς πηγέας εὐχάριστας καὶ ὅτι κατ' αὐτὰς πρὸς πολλοῖς ἐλληνιστικοῖς καὶ ωμαῖκοῖς ἀγάλμασιν, ἐτύχομεν καὶ τεσσάρων ἀρχαϊκῶν τοιούτων, ἵτοι γυμνοῦ ἀνδρὸς (τύπου τοῦ Ἀπόλλωνος), δύο γυναικῶν πεπλοφόρων καὶ γυναικὸς πτερυγοφόρου (τύπου Νίκης τῶν Ἀθηνῶν). πρὸς δὲ ἀνεκαλύψθισαν ἐνδιαφέροντα συντρίμματα περόνης (broche) μετὰ προεχόντων κοδυμημάτων ἐκ γραφίτου, ὡς καὶ ἀνέπαθον κορινθιακὸν κράνος ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ὑπάρχουσι λογαριασμοὶ τοῦ Δ' αἰώνος, διάφορα ψηφίσματα τῆς αὐτῆς χρονολογίας καὶ ψήφισμα ὑπὲρ τοῦ Κότυος, βασιλέως τῶν Θρακῶν.

Δεξιάσθε κύριε κτλ.

Ὕπογ. MOMOLLE.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταῦτη ὁ γραμματεὺς ἐνεκοινώδησε ὕστερας καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν Δῆλῳ ἀγασκαφῶν, περὶ ὧν ἐγράψαμεν ήδη.

νήσεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μουσικοδιδασκάλου Pargemegiano.

Ο μουσικὸς οὗτος, ὅστις κατέχει νῦν τὸ αὐτόγραφον, προτίθεται, ὡς λέγεται, νὰ δωρήσῃ αὐτὸν τῷ Ωδείῳ San Pietro τῆς Νεαπόλεως, ἐνῷ ταῖς φροντίσει τοῦ Francesco Florino συνεκεντρώθησαν ἵκανα χειρόγραφα τοῦ σικελοῦ μουσικοῦ.

* * *

Ἐγράψαμεν ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐπομψαλίδι περὶ τῆς εἰκόνος τῶν Ἀγίων Ἰωακείου καὶ Ἀννης, ἥτοι τοῦ μωσαϊκοῦ, ὅπερ ἄρτι ἀνεκαλύφθη ἐν τῷ Δαφνίῳ Αθηνῶν, ἀρχαιοτάτῳ βιζαντινῷ ναῷ.

Κατὰ τὰς νεωτέρας πληροφορίας ἡ εἰκὼν αὔτη εἶναι δλόκληρος παράστασις τῶν κατὰ τοὺς γονεῖς τῆς Αειπορέθνου καὶ λαμπροτάτη. Ο τύπος τῆς συνθέσεως εἶναι τῶν σπανιωτάτων καὶ ἵσως μοναδικῶν εἰς τὴν ιστορίαν τῆς βιζαντιακῆς ἀρχιτεχνίας. Ο Nobo πιστεύει, ὅτι δύω ἔτι εἰκόνες καλύπτονται ὑπὸ τῶν προσθέτων τοίχων τοῦ νάρθηκος. Ἐκτενέστεραι πληροφορίαι ἔδημοσιεύθησαν ἐν τῷ Νεολόγῳ.

O. A.